

20. DERS

58) CELVET 59) EDEP 60) İNSAN-I KÂMİL

58) CELVET: → Celvet; sâlikin kendine ait şeylerden sıyrılıp, ilâhî sıfatların bir mazhar-ı tâmmı ve esmâ-i Sübhâniye'nin de bir mir'ât-ı mücellâsı olarak bütün müktesebât ve mevhibeleriyle kendisini hizmete adayıp, hayatını başkalarının ebedî mutluluğuna bağlamanın bir başka unvanıdır.

→ Diğer bir yaklaşımla celvet, sâlikin halvet veya ona alternatif başka bir yolla, kendine ait itibarî değerlerden sıyrıldıktan sonra aklını, mantığını, muhakemesini ve dilini mişkât-ı nübüvvetin ziyası altında insanlığın hizmetine bağlama hamlesidir.

(KZT 3 - Halvet ve Celvet)

(KT 7 / Ölümsüzlük İksiri - Halkın İçinde Hak'la Beraber)

59) EDEP: → Akıllılık, usluluk, hâl, tavır ve davranış güzelliği veya insanlara iyi muamelede bulunma mânâlarına gelir.

→ **Edeb-i şariat:** Dinin usûlünü bilip uygulamak; **edeb-i hizmet:** Cehd ü gayret ve hizmette her zaman birkaç kadem önde; ücret, takdir ve bilinmede birkaç kadem geride bulunmak; ayrıca, esbaba tevessülde kusur etmemenin yanında bütün iyilik ve güzellikleri Allah'tan bilmek; **edeb-i Hak** da: Hakk'a yakınlığı temkinle bezeyip, şatahat ve laubaliliğe girmemekten ibarettir.

→ Ne var ki, bu edeplerden her biri, insanın iç âleminde gerçekleştirildiği ölçüde, onun ahlâk, tavır ve davranışlarında da kalıcı olabilir; yoksa, vicdanın enginlikleri ve duyguların derinlikleriyle bütünleşememiş bir edebin devam ve temadisi söz konusu olmadığı gibi, insanı, iç âlemine göre değerlendiren Allah nezdinde de bunlar, hiçbir kıymeti haiz değildirlir.

→ *“İnsanlar arasında her şeyin bir süs ve zînet yanı vardır; insanoğlunun zîneti ise, edebindeki tamamıyettir. İnsan vardır ki o, nesebiyle göz doldurmasa bile, âdâbiyla mazhar-ı şereftir.”*

(AGT 4 - Edep Nedir?)

(KT 5 / İkinci Yağmurları - Edep ve Nezaket Medeniyeti)

(Prizma 6 / Yol Mülâhazaları - Bir Başka Açıdan Edep)

60) İNSAN-I KÂMİL: → Yetkin insan demek olan insan-ı kâmil; Allah'ın ef'âl, esmâ, sıfât, hatta şuûnât-ı zâtiyesinin en parlak aynası demektir.

→ “Mutlak zikir kemaline masruftur.” esprisi açısından, insan-ı kâmil denince, ilk akla gelen hakikat-i Muhammediye'dir (sallallâhu aleyhi ve sellem). Sonra da diğer enbiyâ, gavs, kutup ve derecelerine göre evliyâ, asfiyâ, ebrâr ve mukarrabîn..

→ İnsan-ı kâmil, din ve diyanet adına örnek bir tiptir. İman, islâm, ihsan onun yol ve yörüngesi, Allah rızası hedefi, Hakk'ı sevip sevdirmek vazifesi, Cennet ve Cemalullah da –kulluğunu onlara bağlamama kaydıyla– bu mübarek düşünce ve aksiyonun sürpriz semeresidir.

→ İnsan-ı kâmil, her zaman başkalarına yararlı olma emelinde ve mârifet ufkunu yükseltecek bilgi peşindedir. Ahlâk-ı haseneye bağlı yaşadığından, hep güzellik sergiler durur.. güzel görür, güzel düşünür, güzel ve faydalı sözler söyler.. güzel işler yapar, güzelliklere ve güzellere peyrev olur.. her davranışını Hak hoşnutluğuyla irtibatlandırarak, hep O'nunla oturur-kalkar.. O'nu düşünür.. O'nu konuşur.. her tavır ve her beyanıyla O'nu hatırlatır ve hakkın-hakikatin en talâkatli bir lisanı olarak yaşar.

→ İnsan-ı kâmil, her şeyin Hak'tan geldiği şuuruyla kendi mahlûkiyet ve kulluk sınırlarını korumada fevkalâde hassas hareket eder ve ne mazhariyetlerini şatahat vesilesi yapar ne de âyinedarlığında ayniyet iltibasına düşer.

(KZT 2 - İnsan-ı Kâmil)

Aşağıdaki kelimeleri manalarına uygun bir şekilde birleştirin:

İnsan-ı Kâmil	Aklını, mantığını, muhakemesini ve dilini mişkât-ı nübüvvetin ziyası altında insanlığını hizmetine bağlama
Edep	Akıllılık, usluluk, hâl, tavır ve davranış güzelliği veya insanlara iyi muamelede bulunma
Celvet	Allah'ın ef'âl, esmâ, sıfât, hatta şuûnât-ı zâtiyesinin en parlak aynası

Aşağıdaki boşlukları doldurunuz:

Bundan dolayı, insanın tamamîyet peşinde olması, her şeyi kemale erdirmeye çalışması, kâmil olanı araması ve hatta olmaya yönelmesi önemli bir esastır, dahası bir fazilettir. Çünkü, bugüne kadar kitleler, kâmil insanların rehberliğinde ebedî mihraplarını bulmuş, Hak'a yönelmiş; onlar sayesinde varlık ve hadiseleri isabetli yorumlayabilmişlerdir.

Allah'a karşı, kalbin O'na kilitlemesi, her an O'nu görüyor veya O'nun tarafından görülüyor olma mülâhazasıyla hareket edilmesi; his, şuur ve iradenin sürekli O'nun hoşnutluğu peşinde bulunması, gazabına götürebilecek davranışlardan olabildiğince uzak durulması; insan mahiyetinde mündemiç bulunan sevme, sayma ve saygı duyma hislerinin O'na tevcih edilmesi şeklinde yorumlanmıştır.

.....; sâlikin kendine ait şeylerden sıyrılıp, ilâhî sıfatların bir mazhar-ı tâmmı ve esmâ-i Sübhâniye'nin de bir mir'ât-ı mücellâsı olarak bütün müktesebât ve mevhibeleriyle kendisini hizmete adayıp, hayatını başkalarının ebedî mutluluğuna bağlamanın bir başka unvanıdır.